

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MUSTAQILLIGING 20 YILLIGIGA BAG'ISHLANADI**

Xurshida HASANOVA

"MENING DIYORIM"

TOSHKENT-2011

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MADANIYAT VA SPORT ISHLAR VAZIRLIGI
RESPUBLIKA METODIKA VA AXBOROT MARKAZI

***O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MUSTAQILLIGING 20 YILLIGIGA
BAG'ISHLANADI***

Xurshida HASANOVA

“MENING DIYORIM”

(uslubiy qo'llanma)

“MUSIQA” nashriyoti
TOSHKENT
2011

13-151

Ushbu qo'llanma kompozitor Xurshida Hasanovanning so'nggi yillarda bolalar uchun yaratgan estrada qo'shiqlaridan tuzilgan. Undagi mazkur qo'shiqlar respublikamizda o'tgan turli bayram tantanalari, "Mustaqillik", "Navro'z" bayramlarida "Sevinch", "Tarona", "Tumor" singari bolalar vokal ansambllari tomonidan ijro etilgan bo'lib, yurtimiz musiqa san'ati shinavandalariga yaxshi tanish.

Mazkur uslubiy qo'llanma maktabgacha hamda o'rta ta'lim muassasalarining musiqiy to'garaklari va xor jamoalarida foydalanish uchun yaratilgan. Shu bilan birga, ushbu qo'llanma musiqiy ta'lim yo'nalishi mutaxassislari hamda talabalari uchun pedagogik amaliyotda foydalanishga xizmat qiladi.

Mas'ul muharrir:

Dildora Soipova - O'zbekiston davlat konservatoriyasi prorektori,
pedagogika fanlari nomzodi, dotsent

Taqrizchilar:

Shermat Yormatov - O'zbekiston Teleradiokompaniyasi qoshidagi
"Bulbulcha" xor jamoasining badiiy rahbari,
O'zbekiston xalq artisti

Oydin Abdullayeva - O'zbekiston davlat konservatoriyasi dotsenti,
kompozitor

Ushbu uslubiy qo'llanma O'zbekiston Respublikasi Madaniyat va sport ishlari vazirligining Madaniyat va san'at bo'yicha o'quv-metodik kengashi hamda O'zbekiston davlat konservatoriyasining Ilmiy-uslubiy Kengashi tomonidan nashrga tavsiya etilgan.

Muallif haqida

Kompozitor Xurshida Hasanovanning nomi Respublikamizda yaxshi tanish. Uning bolalar uchun yaratgan ko'plab qo'shig'larini kuylab, bir necha avlod bolalari o'sib voyaga yetgan. O'tgan asrning 80-90-yillarida samarali ijod eta boshlagan Xurshida Hasanova o'zining tamoman yangi ruhdagi qo'shig'lari bilan maydonga kirib keldi. Bu qo'shig'lar esa, keksa avlod kompozitorlarining bolalar musiqasi sohasidagi ijodidan tubdan farq qildi. Xurshida Hasanovanning bolalar musiqasidagi kuychanlik, garmoniya, ritm singari musiqiy ifoda vositalari o'zining yangi qiyofasi, zamonaviy ruhi va kayfiyati bilan hammaning e'tiborini o'ziga tortdi.

Xurshida Hasanova (Tursunova) 1967-yilda Toshkent shahrida ziyolilar oilasida dunyoga keldi. Uning musiqaga nisbatan bo'lgan yorqin itidorini sezgan ota-onasi Xurshida Hasanovani bolalar musiqa maktabiga o'qishga berishadi. Maktabda o'qib yurgan chog'larida u ijod bilan shug'ullana boshlaydi. 13 yoshida bastalagan "Pilla qurtim" nomli bolalar qo'shig'i muvaffaqiyat qozonib, keyinchalik bolalar bog'chalarida o'rgatiladi. Shu davrdan boshlab, yosh Xurshida o'z hayotini to'laqonli musiqaga san'ati, xususan, ijod bilan chambarchas bog'lashga qaror qiladi. 1982-1986 yillarda u Hamza nomidagi Toshkent musiqa kollejida, 1986-1991 yillarda O'zbekiston davlat konservatoriyasida "Bastakorlik" ixtisosligi bo'yicha O'zbekiston Respublikasi san'at arbobi, atoqli kompozitor Mirhalil Mahmudov sinfida taxsil oldi. Ushbu bilim dargohida u kompozitorlik ijodiyotining barcha janrlarida ijod etishni o'rganib, diplom ishi sifatida Fortepiano va simfonik orkestr uchun Konsert yaratdi. 2001-2003 yillarda O'zbekiston davlat konservatoriyasining Assistentura-stajirovka bo'limida taxsil oldi. Hozirda Xurshida Hasanova O'zbekiston davlat konservatoriyasining "Bastakorlik va cholg'ulashtirish" kafedrasida dotsenti vazifasida talabalarga ijod sirlaridan saboq bermoqda.

Xurshida Hasanovanning bolalar qo'shiqchiligi sohasidagi professional ijodi avvaliga "Sevinch" bolalar musiqiy jamoasi bilan kechdi. Ushbu jamoa uchun u "Turnalar" (X.Rahmat she'ri), "Sog'lom avlod" (U.Qo'chqor she'ri), "Lola" (I.Muslim she'ri) "Toshkentim" (U.Qo'chqor she'ri), "Laylaklar" (A.Obidjon she'ri) singari o'nlab ajoyib qo'shiqlar bastaladi. Bu qo'shiqlarning barchasi yurtimiz poytahtida o'tgan "Mustaqillik" hamda "Navro'z" umumxalq bayramlarida muvaffaqiyat bilan ijro etilgan. Shuningdek, ushbu qo'shiqlar respublika tanlovlarida ham muvaffaqiyat qozonib, oliy mukofotlarni qo'lga kiritgan. Jumladan, 2000 yil "Navro'z qo'shiqlari" respublika tanlovida "Turnalar" qo'shig'i I darajali mukofot, 2002 yil O'zR Xalq ta'limi vazirligi tizimida o'tgan "O'zbekiston - Vatanim manim" respublika tanlovida Gran-Pri, 2002 yil "O'zbekiston - Vatanim manim" Respublika tanlovining yakuniy bosqichida "Tinchlik bo'lsin" qo'shig'i III darajali mukofotga sazovor bo'lgan.

Xurshida Hasanovanning bolalar qo'shiqchiligi sohasidagi shuhrati "Tarona", "Tumor" singari ko'plab bolalar musiqiy jamoalarini uning ijodiga

jalb etdi. Shu bois, ijodkor boshqa jamoalar uchun ham yangidan-yangi qo'shiqlar yaratdi.

X.Hasanovanning bolalar musiqasi sohasidagi samarali mehnatidan xabar topgan rejissorlar birin-ketin uni bolalar kinosi sohasiga ham taklif e'ta boshladi. Buning natijasi o'laroq, 2000 yil "Navro'z fantaziyasi" (rej.M.Mu'minova) videofilmi, 2000 yil "Archa, archa, archajon" (rej.S.Qo'ziev) bolalar uchun film, 2006 yil "Navro'zoy" (rej.O'.G'ulomov) videofilmi, 2006 yili kompozitor "Tog'da o'tgan quvnoq yoz" (rej.F.Davletshin) bolalar badiiy filmi, 2007 yil "Bolalik orzusi" (rej.G.Parmonova) videofilmi, 2009 yil "G'aroyib kashfiyot" (rej.O'.G'ulomov) videofilmiga musiqa va qo'shiqlar bastaladi. Shu bilan birga, X.Hasanova "Zumrasha" (rej.A.Fathullin) bolalar hajviy kinojurnalining bir necha soni uchun ham musiqa bastalagan. Ushbu filmlar televideniye orqali muntazam ravishda namoyish etiladi.

2007 yil X.Hasanova o'zining 50 nafar qo'shig'idan iborat "qo'shiqlar sehri" nomli o'quv qo'llanmasini chop ettirdi. Ushbu qo'llanma uch bo'limdan iborat bo'lib, undagi musiqiy material "Maktab yoshigacha bo'lgan bolalar uchun qo'shiqlar", "Boshlang'ich ta'lim yoshidagi bolalar uchun qo'shiqlar" va "O'smir yoshdagi bolalar uchun qo'shiqlar" tartibida saralab joylashtirilgan. X.Hasanovanning "Qo'shiqlar sehri" o'quv qo'llanmasi respublikamiz bo'ylab keng tarqalgan.

Qo'lingizdagi ushbu qo'llanma "Mening diyorim" deb nomlangan bo'lib, kompozitor X.Hasanovanning so'nggi yillarda yaratgan sara qo'shiqlaridan tuzilgan. qo'llanmaga kirgan turli mavzu va uslubga xos bo'lgan rang-barang qo'shiqlar yurtimizda o'tgan turli bayram tantanalarida muvaffaqiyat bilan ijro e'tilgan. Kompozitor Xurshida Hasanovanning ushbu uslubiy qo'llanmasi bolalar musiqasi sohasida izlanuvchilarning keng doirasi uchun foydali bo'ladi, deb niyat bildiramiz.

Dildora SOIPOVA
Pedagogika fanlar nomzodi,
dotsent.